



ประมวลการสอน
ภาคต้น ปีการศึกษา 2559

1. คณะ มนุษยศาสตร์ ภาควิชา วรรณคดี

2. รหัสวิชา 01376411

จำนวนหน่วยกิต 3 (3-0-6)

วิชาพื้นฐาน -

หมู่ 1 วัน เวลา และสถานที่สอน วันจันทร์ ศุกร์ 13.00-14.30 น. ห้อง มน.4- 410

3. ผู้สอน

อาจารย์ ดร.กฤตยา ณ หนองคาย

4. การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำนอกเวลาเรียน

วันอังคาร วันพุธและวันพฤหัสบดี เวลา เวลา 8.30 - 12.00 น.

โทรศัพท์ 0-2579-5566 ต่อ ห้อง มน.4- 401 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-905-6076

อีเมลล์: fhumkyn@ku.ac.th

5. จุดประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้สามารถอธิบายและจำแนกข้อมูลคติชนรูปแบบต่าง ๆ ได้
2. เพื่อให้เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลคติชนได้
3. เพื่อตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของคติชน ทำให้เกิดความเข้าใจลักษณะของกลุ่มชนและนำคติชนมาใช้หรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมปัจจุบันได้

6. คำอธิบายรายวิชา

คติชนประเภทต่างๆ นิทาน เพลง ความเชื่อ พิธีกรรมและการละเล่น วิถีวิทยาและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

7. เค้าโครงรายวิชา

1. ความหมายของคำว่าคติชนและประวัติการศึกษาคติชน
2. ประเภทของคติชน
3. วิถีวิทยาและทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์คติชน
4. การศึกษาคติชนบางประเภท ได้แก่ นิทาน เพลง ความเชื่อ พิธีกรรมและการละเล่น
5. ความสำคัญของคติชนและความสัมพันธ์กับสังคม

8. วิธีการสอนและระบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การบรรยายอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ เขียนรายงานวิชาการ การนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น

9. อุปกรณ์สื่อการสอน

เอกสารประกอบการบรรยาย แลบบันทึกเสียง ตีวดี สื่ออิเล็กทรอนิกส์

10. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

| | ร้อยละ |
|--|------------|
| 1. การสอบ | 50 |
| - สอบกลางภาค | (25) |
| - สอบปลายภาค | (25) |
| 2. การบ้าน/งานมอบหมาย (งานเดี่ยว 2 ครั้ง ครั้งละ 10 คะแนน) | 20 |
| 3. รายงานเล่ม (งานกลุ่ม 1 เรื่องส่งปลายภาค) | 25 |
| - รายงานรูปเล่ม | (15) |
| - การนำเสนอรายงานปลายภาคหน้าชั้น (จากรายงานกลุ่ม) | (10) |
| 4. ความร่วมมือในชั้นเรียน | 5 |
| รวม | 100 |

11. การประเมินผลการเรียน

การตัดเกรดโดยวิธีอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม

12. เอกสารอ่านประกอบ

กุสุมา รัชชมนณี. 2547. **ปกรณัมนิทาน**. กรุงเทพฯ: แม่คำผาง.

ชีวลีทิธี บุญเกียรติ (บรรณาธิการ). 2555. **คน-ของ-ท้องถิ่น เรื่องเล่า “สยามใหม่” จากมุมมองชุมชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

ดาณูภา ไชยพรธรรม. 2537. **อภิธานศัพท์ ตำนาน เรื่องเล่าและนิทานปรัมปราจากทั่วโลก**. กรุงเทพฯ: แพรวธรรม.

นิพัทธ์พร เฟ็งแก้ว. 2544. **รูกถอยหลัง**. กรุงเทพฯ: ศยาม.

ปฐม หงษ์สุวรรณ. 2556. **นานมาแล้ว: มีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ชีวิต**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฟอร์กูสัน, จอร์จ. 2549. **เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์**. จอร์จ เฟอร์กูสัน: เขียน; กุลวดี มกราภิรมย์: แปลและอธิบายเพิ่มเติม จาก Signs and Symbols in Christian Art. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

ยศ สันตสมบัติ. 2544. **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. 2551. **พิพิธภัณฑของคนธรรมดา**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

ศิริพร ณ ถลาง. 2539. **ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น การศึกษาคติชนในบริบทสังคม**. กรุงเทพฯ: มติชน.

ศิริพร ณ ถลาง. 2552. **ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน – นิทานพื้นบ้าน**.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีศักร วัลลิโภดม. 2550. **เล่าขานตำนานใต้**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุกัญญา สุจฉายา. 2548. **พิธีกรรม ตำนาน นิทาน เพลง: บทบาทของคติชนกับสังคมไทย**.

กรุงเทพฯ: ศูนย์คติชนวิทยา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุจฉายา. 2556. **วรรณกรรมมุขปาฐะ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์คติชนวิทยา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุจฉายา. 2557. **วรรณคดีนิทานไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. 2552. **ทฤษฎีคติชนวิทยา ร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2540. **ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

13. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

| ลำดับ | วัน/เดือน/ปี | เนื้อหา | กิจกรรม |
|--|--|--|---|
| 1 | จ.8 ส.ค. 59 ศ.12 ส.ค. 59 | รายละเอียดประมวลการสอน ความหมายของคำว่าคติชน (Folk และ Lore) วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ | แจกและอธิบายกิจกรรมและการวัดผล ชมวีดิทัศน์ บรรยาย/ อภิปราย งดเรียน |
| 2 | จ.15 ส.ค. 59 ศ.19 ส.ค. 59 | คติชนวิทยา: ประวัติและพัฒนาการวิชาคติชนวิทยา ประวัติการศึกษาคติชนในประเทศไทย การจัดประเภทของคติชนและแนวการศึกษา | |
| 3 | จ.22 ส.ค. 59 ศ.26 ส.ค. 59 | เรื่องเล่าเกี่ยวกับตนเองและ Family Lore ลักษณะของกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของวิถีประชา วิถีชีวิตของชาว มก.และความทรงจำร่วมของกลุ่มชน โดยนำส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “เรื่องเล่ามุขปาฐะใน มก.” ความทรงจำทางวัฒนธรรม และการศึกษาทางคติชนวิทยา | นำเสนอการสืบค้นข้อมูล/อภิปรายในชั้นเรียน เรียนในประเด็นวิถีชีวิตของชาว มก. 1. พาหนะใน มก.: จากจักรยานถึงรถบริการ 2. สวนนอก 3. หอพักนามดอกไม้ 4. นนทรี: ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย 5. ชื่อถนนใน มก.: ความสัมพันธ์ระหว่างเส้นทางกับบูรพาจารย์ 6. รับน้องใหม่: จากวันวานถึงวันนี้ การบ้าน 1: นิสิตเขียนเรื่องเล่าเกี่ยวกับคติชนในครอบครัว ส่งวันที่ จ.29 ส.ค. 59 |
| 4 | จ.29 ส.ค. 59 ศ.2 ก.ย. 59 | วิถีชีวิตและความทรงจำร่วมของกลุ่มชน (ต่อ) ดูวีดิทัศน์สารคดีเกี่ยวกับกลุ่มชน/ชาติพันธุ์เรื่อง “ศรัทธาปะกาเกอญอ” | นำเสนอการสืบค้นข้อมูล/อภิปรายในชั้นเรียน/ ชมวีดิทัศน์ นิสิตจับบันทึกข้อสังเกตจาก วีดิทัศน์/ อภิปรายในชั้นเรียน |
| 5 | จ.5 ก.ย. 59 ศ.9 ก.ย. 59 | แนวทางการศึกษาคติชนแต่ละประเภท นิทาน: ลักษณะและประเภทของนิทาน การถ่ายทอด นิทาน (มุขปาฐะกับลายลักษณ์) การศึกษานิทานโดยประยุกต์แบบเรื่องและอนุภาค | บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียนประกอบวีดิทัศน์ ภาพยนตร์นิทานพื้นบ้านเรื่อง ปลาบู่ทอง การบ้าน 2: วิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาค ในนิทานเรื่องปลาบู่ทอง ส่งวันที่ จ.12 ก.ย. 59 |
| 6 | จ.12 ก.ย. 59 ศ.16 ก.ย. 59 | การศึกษานิทานโดยประยุกต์แบบเรื่องและอนุภาคใน นิทาน (ต่อ) | กิจกรรมบรรยายพิเศษ ศ.16 ก.ย. 59 เวลา 13-16 น. โดยอาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ ดิษฐป่าน |
| 19 ก.ย. - 23 ก.ย. 59 นิสิตประเมินการสอนผ่านเว็บไซต์ครั้งที่ 1 | | | |
| 7 | จ.19 ก.ย. 59 ศ.23 ก.ย. 59 | การศึกษาโครงสร้างนิทานแนวคิดทาลาดิมัวร์ พรอพพ์ การศึกษาโครงสร้างนิทานแนวคิดโคลด์ เลวี สเตราส์ | บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน |
| 8 | ส.24 ก.ย.-อา.2 ต.ค. 59 สอบกลางภาค | | |
| 9 | จ.3 ต.ค. 59 ศ.7 ต.ค. 59 | คติชนประเภท ตำนาน ความเชื่อและพิธีกรรม: ความ เชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการบูชาผีบรรพบุรุษ | บรรยาย/ ชมวีดิทัศน์/อภิปรายในชั้นเรียน |
| 10 | จ.10 ต.ค. 59 ศ.14 ต.ค. 59 | การศึกษาคติชนประเภทความเชื่อและพิธีกรรม (ต่อ) | บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน นิสิตคัดเลือกข่าวในหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอ เกี่ยวกับคติชนประเภทความเชื่อและพิธีกรรม ในบริบทสังคมปัจจุบันในชั้นเรียน |
| 11 | จ.31 ต.ค. 59 ศ.4 พ.ย. 59 | การศึกษาคติชนประเภทเพลงและการละเล่นพื้นบ้าน | บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน/ กิจกรรมบรรยายพิเศษกำหนดที่หลัง โดยผศ.ดร.อภิรักษ์ณ เกษมผลกุล |

| ลำดับ | วัน/เดือน/ปี | เนื้อหา | กิจกรรม |
|--|---|--|---|
| 12-13 | จ.17-28 ต.ค. 59 จดเรียนวันงานพระราชทานปริญญาบัตร | | |
| 14 | จ.7 พ.ย. 59 ศ.11 พ.ย. 59 | การศึกษาคติชนในบริบทสังคมสมัยใหม่และแนว การศึกษาคติชนสมัยใหม่ | บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน นิสิตส่งโครงร่างรายงานปลายภาค ส่งวันที่ จ.14 พ.ย. 59 |
| 15 | จ.14 พ.ย. 59 ศ.18 พ.ย. 59 | ศึกษานอกสถานที่และค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน ปลายภาค | นิสิตค้นคว้านอกห้องเรียน |
| 16 | จ.21 พ.ย. 59 ศ.25 พ.ย. 59 | นิสิตนำเสนอรายงาน | นิสิตนำเสนองาน |
| 17 | จ.28 พ.ย. 59 ศ.2 ธ.ค. 59 | นิสิตนำเสนอรายงาน | นิสิตนำเสนองาน |
| จ.28 พ.ย.-อา.11 ธ.ค. 59 นิสิตประเมินการสอนผ่านเว็บไซต์ ครั้งที่ 2 | | | |
| 18 | จ.5 ธ.ค. 59 ศ.9 ธ.ค. 59 | วันเฉลิมพระชนมพรรษา สรุปบทบาทหน้าที่ของคติชนวิทยาและทิศทางการศึกษา ในอนาคต | จดเรียน บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน |
| 19 | จ.12-ศ.23 ธ.ค. 59 สอบปลายภาค | | |

แหล่งศึกษานอกสถานที่ 1. หอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เลขที่ 20 ถนนบรมราชชนนี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

14. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นิสิตต้องแต่งตัวถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าห้องเรียน
2. นิสิตต้องอ่านหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนก่อนเข้าชั้นเรียนและร่วมกิจกรรมตามกำหนด
3. ถ้านิสิตมีปัญหาในการเข้าเรียน การศึกษาด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การทำรายงานให้ติดต่อผู้สอน
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
 1. การสอบ 50 คะแนน

สอบกลางภาค 25 คะแนน ความหมายของกลุ่มชนและคติชน นิทานประเภทต่าง ๆ แบบเรื่องและอนุภาคในวรรณคดีนิทานไทย

สอบปลายภาค 25 คะแนน วิธีวิทยาในการวิเคราะห์คติชน ความสัมพันธ์ระหว่างคติชนกับวิถีชีวิตของคนไทย บทบาทของคติชนในปัจจุบัน
 2. รายงาน 20 คะแนน เลือกหัวข้อจากการศึกษานอกสถานที่ กลุ่มละ 1 หัวข้อ ส่งรายงานเล่มสมบูรณ์ภายในวันที่ 23 ธันวาคม 2559 การวัดผลพิจารณาจากข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ รูปแบบเล่มรายงานถูกต้อง เรียบร้อยและการส่งตรงเวลา มีระบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมที่ถูกต้องแสดงให้เห็นการค้นคว้าที่จริงจัง (15 คะแนน) การผลิตสื่อในการนำเสนอรายงาน ใช้และกลั่นกรองทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ (10 คะแนน)
 3. การบ้านและแฟ้มสะสมงาน 20 คะแนน

การวัดผลพิจารณาจากเนื้อหาที่สมบูรณ์ถูกต้องและความเรียบร้อยของการบันทึก
 4. ความร่วมมือในชั้นเรียน 5 คะแนน การเข้าชั้นเรียนตรงเวลาความร่วมมือในการศึกษานอกสถานที่

ลงนาม ผู้รายงาน

(อาจารย์ ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย)

วันที่ 8 สิงหาคม 2559

ภาควิชาวรรณคดีสนับสนุนการเสริมสร้างอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
“สำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ สามัคคี”
ให้แก่บัณฑิตด้วยกระบวนการเรียนการสอนทุกรายวิชา